T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2026/25835-S.26.35384

BAŞVURU NO : 2026/22988

KARAR TARİHİ : 26/11/2026

RET KARARI

BAŞVURAN : [redacted],TCKN:[redacted]
Adres:[redacted]

BAŞVURUYA KONU İDARE : ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : 3. basamak yoğun bakım birimindeki çalışma koşullarının mevzuata uygun hale getirilmesi ve fazla mesai ücretinin kalan kısmının ödenmesi talepleri hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 06/09/2026

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran, Çukurova [redacted] Hastanesinde 3. basamak yoğun bakım ünitesinde hemşire olarak görev yapmakta olduğunu, ilgili Yönetmelik uyarınca 3. basamak yoğun bakımda bir hemşirenin en fazla 2 hasta ile ilgilenebileceğini, ancak, ilgili Yönetmeliğe aykırı olarak 3 hasta bakmaya devam ettirildiğini, bu durumun, süreklilik arz eden bir çalışma düzenine dönüştürüldüğünü, personel yetersizliği nedeniyle her ay fazla çalışma yaptırılmaya devam edildiğini, fazla çalışmasından kalan 64 saatin karşılığı olan ücretin de üç aydır ödenmediğini iddia ederek, 3. basamak yoğun bakımda mevzuata uygun olarak bir hemşirenin en fazla 2 hasta ile ilgileneceği şekilde çalışma koşullarının sağlanmasını ve fazla mesai ücretinin kalan kısmının ödenmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Başvuruya konu iddia hakkında istenen bilgi ve belge talep yazımıza istinaden Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü tarafından gönderilen 14.10.2026 tarih ve E. [redacted] sayılı sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle,

2.1. Başvuranın ilgili Yönetmeliğe aykırı olarak 3. Basamak yoğun bakım ünitesinde 3 hasta baktırıldığı, bu durumun, geçici personel eksikliğinden kaynaklanmadığı ve süreklilik arz eden bir çalışma düzenine dönüştürüldüğü iddiasının gerçeği yansıtmadığı, elzem haller dışında 1 hemşireye en fazla 2 hastanın baktırıldığı, 01.01.2026 tarihinden bu yana 3. basamak yoğun bakım ünitelerinde fiilen görev yapan hemşire sayısının ve hemşire başına düşen hasta sayısının listesinin ekte sunulduğu,

2.2. 3. basamak yoğun bakım ünitelerinde hemşire başına 3 hasta baktırılmasının; hasta güvenliğini tehlikeye sokacağı, enfeksiyon riskini arttıracağı, bakım kalitesini düşüreceği, hemşire sağlığını olumsuz

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetciligikurumu@hs01.kep.tr

etkileyeceği (tükenmişlik sendromu, dikkat kaybı vb.) ve hukuki olmamak sonuçlarının bir veya birden fazlasına sebep olabileceği,

2.3. Kurumda gerçekleştirilen ödemelerin, 5018 sayılı Kanunun 34. Maddesinde belirlenen ödeme öncelikleri sıralaması dikkate alınarak yapıldığı, hastanenin temel gelir kaynaklarından biri olan global bütçe kapsamında elde edilen gelirlerin, sağlık hizmetinin kesintisiz sürdürülebilmesi adına gerekli olan; personel giderleri, tıbbi sarf malzeme, ilaç, hizmet alımları, enerji ve diğer zorunlu işletme giderlerini karşılamakta yetersiz kaldığı, bu nedenle ay sonunda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından sağlanan ilave mali destekten yararlanıldığı, ancak söz konusu ilave mali destek tutarının da öncelikle hastanenin zorunlu mali yükümlülüklerinin karşılanmasında kullanıldığı, performansa dayalı ek ödeme tutarlarının ve fazla mesai ücretlerinin tamamının karşılanmasında yeterli olmadığı, dolayısıyla, performans ve fazla mesai ödemelerinde gecikmeler yaşanabildiği ve ödemelerin, mevcut mali imkânlar çerçevesinde gerçekleştirilebildiği ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı T.C. Anayasasının,

3.1. "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17 nci maddesinde, *"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. ... .",*

3.2. "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56 ncı maddesinde, *"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. ... Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.",*

3.3. "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler."*

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; "*Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."*

5. 20.07.2011 tarih ve 28000 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Yataklı Sağlık Tesislerinde Yoğun Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğin "Bulundurulması zorunlu donanım, personel ve hizmet asgari standartları" başlıklı 10 uncu maddesinde, *"(1) Erişkin, çocuk ve yenidoğan yoğun bakım servislerinin seviyelerine göre tanımları, verilmesi gereken hizmetin kapsamı, asgari yatak, personel, tıbbî cihaz ve donanıma ilişkin standartlar Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te gösterilmiştir.",* Ek-1'de Erişkin 3.Seviye Yoğun Bakım Servisinde, "*Günün her saatinde, serviste her 2 yatak için en az bir hemşire/sağlık memuru"* bulunması gerektiği öngörülmektedir.

6. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanununun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; *"Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir."*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Hükümleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ŞERİF YILMAZ'IN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

7. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvurunun reddi gerektiği yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran, 3. basamak yoğun bakımda mevzuata uygun olarak bir hemşirenin en fazla 2 hasta ile ilgileneceği şekilde çalışma koşullarının sağlanmasını ve fazla mesai ücretinin kalan kısmının ödenmesini talep etmektedir.

9. İlgili idareden temin edilen bilgi ve belgelerin tetkiki neticesinde, 3. Basamak yoğun bakım ünitesinde elzem haller dışında 1 hemşireye en fazla 2 hastanın baktırıldığı, global bütçe kapsamında elde edilen gelirlerin giderleri karşılamakta yetersiz kalması sebebiyle ay sonunda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından sağlanan ilave mali destekten yararlanıldığı, ancak söz konusu ilave mali destek tutarının da öncelikle hastanenin zorunlu mali yükümlülüklerinin karşılanmasında kullanıldığı açıklamasında bulunulduğu görülmektedir.

10. Yataklı Sağlık Tesislerinde Yoğun Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğin 10 uncu maddesinde, erişkin, çocuk ve yenidoğan yoğun bakım servislerinin seviyelerine göre tanımlarının, verilmesi gereken hizmetin kapsamının, asgari yatak, personel, tıbbî cihaz ve donanıma ilişkin standartların Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te gösterildiği hükmü yer almakta, Ek-1'de yer alan tabloda ise, Erişkin 3.Seviye Yoğun Bakım Servisinde, "*Günün her saatinde, serviste her 2 yatak için en az bir hemşire/sağlık memuru bulunması*" gerektiği öngörülmekte, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise, Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği. ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verileceği hükme bağlanmaktadır.

11. Anayasanın 17'nci maddesi ile yaşam ve vücut bütünlüğü hakkı, 56'cı maddesi ile de sağlık hakkı teminat altına alınmaktadır. Sağlık hakkı, yaşam ve vücut bütünlüğü hakkıyla yakın ilişki içerisinde bulunmaktadır. Nitekim, Anayasa Mahkemesince verilen, 03.10.2013 tarih ve K. 2013/105 sayılı ve 05.03.2015 günlü, K:2015/20 sayılı kararlarda, "Devlet, Anayasa'nın 17. maddesinde kişilere tanınmış olan yaşam hakkını güvence altına almakla yükümlüdür. Aynı maddede 'Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.' denilmektedir. Kişinin yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma hakkı, birbirleriyle sıkı bağlantıları olan, devredilmez ve vazgeçilmez haklarındandır. Tüm bu haklara karşı olan her türlü engelin ortadan kaldırılması da Devlete ödev olarak verilmiştir. Belirtilen kurallar bir bütün olarak değerlendirildiğinde insanın sağlıklı yaşam hakkının olmasının, sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmasına bağlı olduğu görülmektedir. Anayasa, sosyal hukuk devleti olmanın gereği olarak Devlete sağlık hizmetlerinin sunumunda pozitif yükümlülük vermiş, Devleti bu haklardan yararlanmayı artıracak önlemleri almakla mükellef kılmıştır. Bu nedenle Anayasa'nın 56. maddesinde öngörülen sağlık hakkından yararlanma konusunda en geniş ölçekli uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekir. Sağlık hizmeti sunumunun diğer hizmetlerden farklı olduğu açıktır. İnsanın en temel hakkı olan sağlıklı yaşam hakkı ile bu yaşamın sürdürülmesindeki yeri tartışmasız olan hekimin ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ona yardımcı olan sağlık personelinin statüsünün de bu çerçevede değerlendirilerek diğer kamu görevlileri ile belirtilen yönden farklılıklarının gözetilmesi gerekir. Bu farklılıkların bir sonucu da hizmetin sunumu yöntemlerindedir. Nitekim sağlık hizmetleri doğrudan yaşam hakkı ile ilgili olması nedeniyle diğer kamu hizmetlerinden farklıdır. Sağlık hizmetinin temel hedefi olan insan sağlığı ve yaşamı, mahiyeti itibarıyla ertelenemez ve ikame edilemez bir özelliğe sahiptir. Bu durum Devletin sağlık alanında farklı uygulamalar yapma zorunluluğunu doğurmaktadır" ifadelerine yer verildiği görülmektedir.

12. Öte yandan, AİHM tarafından Belçika Dil Hakları Davasından bu yana, "adil denge" adı verilen bir yöntemle toplumun genel menfaatinin korunması ile temel insan haklarının korunması arasında adil denge kurulmaya çalışılmaktadır. (https://inhak.adalet.gov.tr)

13. Somut olayda, başvuran tarafından her ne kadar, ilgili mevzuat hükümlerinde, 3. basamak yoğun bakım biriminde bir hemşirenin en fazla 2 hastaya bakabileceği öngörülmesine rağmen, bir hemşireye 3 hasta baktırıldığı ve bunun süreklilik arz eden bir çalışma düzenine dönüştürüldüğü iddia edilmekte ise de, başvuranın 06.09.2026 tarihli başvuru formunda, başvuran tarafından *"biri rapor alınca 3. basamak yoğun bakım yönetmeliğine usulsüzce 3 hasta bakmaya devam ediyoruz "* ifadelerine yer verilmesi üzerine kendisi ile gerçekleştirilen telefon görüşmesinde de personellerden birinin izin alması veya rapor alması durumlarında bir hemşirenin 3 hastaya baktığının *tekrarlandığı*, yukarıda yer verilen ilgili idarenin açıklamaları ile de elzem durumlarda 1 hemşirenin 3 hastaya baktığının ve bu durumun süreklilik arz etmediğinin teyit edildiği hususları göz önünde bulundurulduğunda sağlık hizmetlerinin kesintisiz ve verimli bir biçimde yürütülmesi zorunluluğu karşısında personelin izin alması veya rapor alması istisnaları ile sınırlı olmak üzere 1 hemşire tarafından 3 hastaya bakılmasının, kamu yararını gerçekleştirmeye yönelik istisnai bir çalışma yöntemi olarak belirlendiği, istisnai bu yöntemin, başvuranın bireysel menfaati ile kamu yararı arasında bulunması gereken adil denge bakımından başvurana katlanılamaz bir külfet yüklemediği değerlendirilmektedir.

14. Başvuranın, fazla mesai ücretinin kalan 64 saatlik kısmının ödenmesi talebi ile ilgili olarak ise, ilgili idarenin, gelirlerinin giderlerini karşılamakta yetersiz kaldığı, hatta ilave mali destekten yararlanıldığı, ödemelerin 5018 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinde öngörülen öncelik sırasına göre yapıldığı ve bu nedenle gecikmeler yaşandığı açıklamasında bulunduğu, başvuranın ise, 27.07.2026 tarihli başvurusunda, "fazla mesai ücretinin 120 saatinin üç ay önce ödendiği, 64 saatlik kısmın ödemediği" ifadelerine yer vermiş olmasının da, hastane tarafından yapılan açıklamayı teyit eder nitelikte olduğu anlaşıldığından, ödemelerde yaşanan gecikmeler bakımından ilgili idareye atfedilebilecek herhangi bir kusur bulunmamaktadır.

15. Yukarıda anlatılan hususlar, başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; ilgili idarenin başvuranın talebinin reddi yönünde tezahür eden işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

16. İyi yönetim ilkelerine 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" ilkesine uymadığı tespit edildiğinden, İdarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

17. 6328 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup yetkili ve görevli mahkemelerde yargı yolu açıktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın, **BAŞVURANA** ve **ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.